

DAVIS CUP NA ŠALATI

Dvoboj protiv Njemačke (Šalata 1936.)

Najsnažniji osjećaji koje sam u životu ikad doživio bili su u Davis Cupu. To su nevjerojatne stvari - pobjede i porazi. Jednostavno vas pogode na jedan poseban način. Radi se o sasvim drugoj razini zadovoljstva, drugoj razini tuge - rekao je jednom prilikom argentinski tenisač David Nalbandian, dok se njegov američki kolega Frank Parker još davno pridružio na istu temu: „Nitko osim igrača ne zna kakve su muke u završnici Davis Cupa. Godine 1939., kada smo izgubili od Australije, nakon što smo vodili 2-0, trebalo mi je tjedan dana da se oporavim od fizičkih i psihičkih napora“.

Te iste 1939., jugoslavenska je reprezentacija, zahvaljujući legendarnim zagrebačkim tenisačima - Franji Punčecu, Josipu Paladi, Franji Kukuljeviću i Dragutinu Mitiću, bila pobjednik europske zone Davis Cupa. Bio je to logičan nastavak dvostrukog finalista te zone (1936., 1938.) i vrhunac jedne sjajne generacije koja je od 1936. harala Starim kontinentom.

No, sve je ozbiljnije započelo 1930. izgradnjom teniskih terena na legendarnoj zagrebačkoj Šalati, gdje su odigrani svi domaći susreti Davis Cupa tih uzbudljivih teniskih sezona. Toj prekretnici u povijesti hrvatskog tenisa prethodila su četiri

desetljeća popularizacije teniske igre, započeta gradnjom prvog teniskog igrališta 1890. na posjedu grofa Montecuccolija u Samoboru. Potkraj stoljeća, ubrzano su nicala igrališta u Zagrebu, Puli, Malom Lošnju, Zadru, Šibeniku, Splitu i Dubrovniku. U Istri i Dalmaciji igru su popularizirali austrijski pomorski časnici, dok je u Zagrebu, u ljeto 1893., Franjo Bučar organizirao tenisku obuku za članove Hrvatskog sokola.

Prva teniska sekcija u Zagrebu utemeljena je 1904. pri I. Hrvatskom sklizačkom društvu, a godinu dana kasnije, u sklopu HAŠK-a, proradila je teniska sekcija koja će odigrati važnu ulogu u stasavanju hrvatskog tenisa.

Sklizačko društvo izgradilo je 1906. teniska igrališta u Mihanovićevoj ulici, gdje

Punčec i Palada

Dani slave naših teniskih „mušketira“

Piše: VELIMIR CINDRIĆ

Davis Cup krštenje Šalata je doživjela u lipnju 1931. kada je ugostila respektabilnu reprezentaciju Japana. Sve će kulminirati osam godina poslije pobjedom protiv Njemačke i osvajanjem naslova europskog pobjednika

*Susret parova:
Hrvatska -
Njemačka
na Šalati 1936.
Slijeva:
Kukuljević,
von Cramm,
Henkel i Mitić*

je 1909. održano prvo tenisko prvenstvo Hrvatske, Slavonije i grada Zagreba. Prvo tenisko prvenstvo Jugoslavije održano je u rujnu 1920. u Zagrebu, baš kao i sva buduća, sve do početka Drugoga svjetskog rata.

Svoju Davis Cup premijeru zagrebački je tenis doživio 1927., kada je odigran prvi susret protiv Indije, i to na

terenima HAŠK-a. No, pravi procvat koji će tenis doživjeti u glavnom gradu Hrvatske nagoviješten je tek gradnjom terena na Šalati 1930. Od tada, idilični brijeg iznad samog gradskog središta postao je žarištem hrvatskog tenisa, kolijevka koja je odgojila mnoge teniske talente.

Davis Cup krštenje na Šalati protiv Japana

Čini se vrlo znakovitim da su na tom brijegu, smještenome istočno od parka Ribnjak, stanovnici Vlaške ulice (Vesimali) nekad davno imali vrtove zasađene salatama, zbog čega je brdo i dobilo ime Šalata. Kažemo znakovitim, jer je poznata činjenica da pokal Davis Cupa od milja zovu „salatarom“, odnosno „z djelom za salatu“.

To zemljište, u međuvremenu obraslo šikarom, zagrebačke su vlasti 1928. dale u najam Akademskom teniskom klubu, a već naredne godine tu je izgrađeno središnje tenisko igralište (današnje klizalište), koje je 1930. upotpunjeno klupskom prostorijom i gledalištem. Istodobno, krenula je i izgradnja ostalih teniskih igrališta i maloga bazena (veliko plivalište je Šalata dobila tek 1946., a na mjestu središnjeg teniskog igrališta 1961. niklo je klizalište).

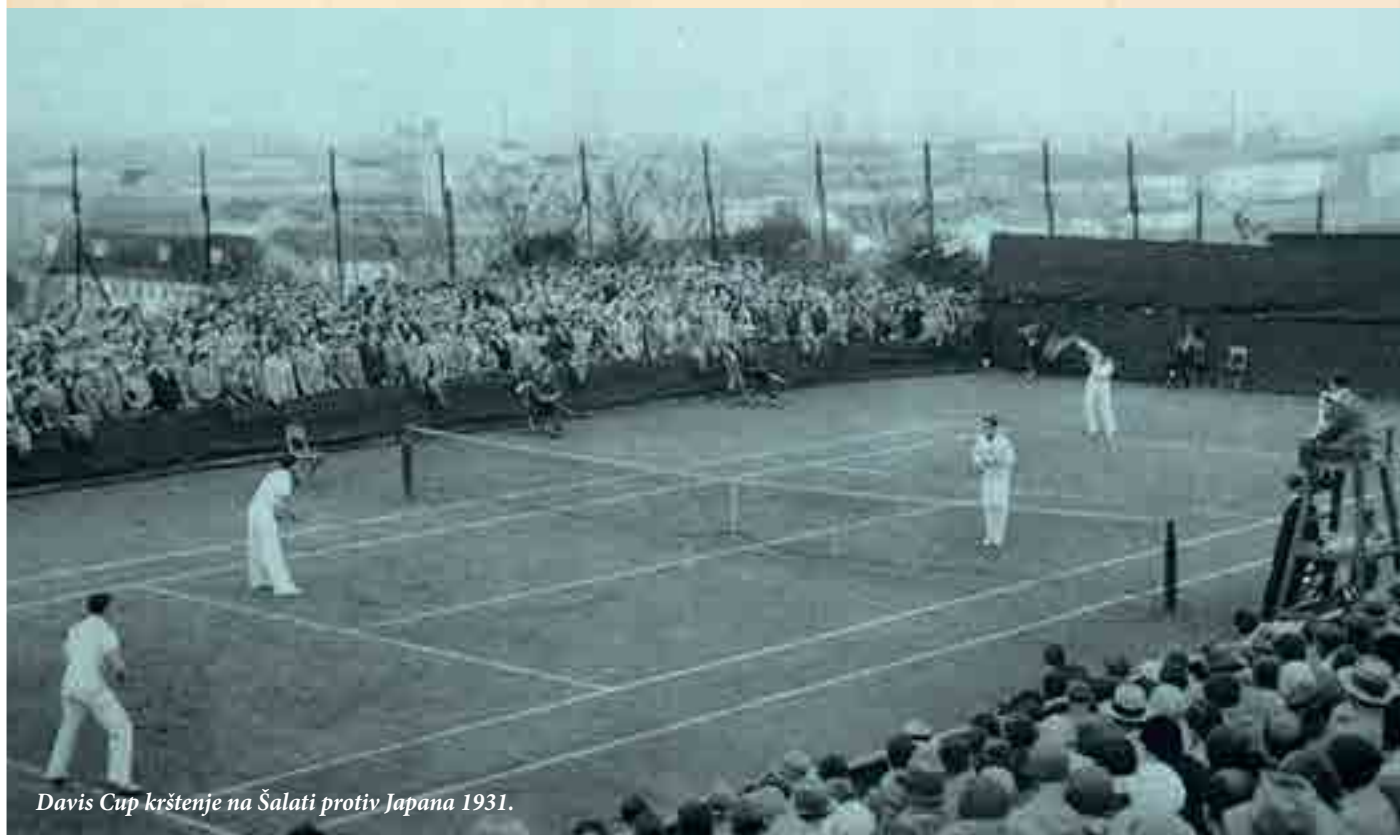
Jaka ekipa, u sastavu Josip Palada, Franjo Punčec, Franjo Kukuljević i Dragutin Mitić, sjajnom igrom u Roland Garrosu svladala je originalne, francuske mušketire, prema kojima su naši igrači i dobili nadimak

Davis Cup krštenje Šalata je doživjela u lipnju 1931. kada je ugostila tada respektabilnu reprezentaciju Japana. Važan događaj, iako s nepovoljnim ishodom za naše, zagrebački je tisak popratio s dužnom pažnjom:

„Ovogodišnja tennis sezona započela je najljepšom i najinteresantnijom priredbom. Žrijebom je odlučeno da se ove godine borimo s jakom japanskom momčadi u natjecanjima za Davisov pehar. Veliki interes sportske publike s jedne strane i hvalevrijedne pripreme Jugoslavenskog tennis saveza s druge, omogućili su da je ta priredba bila na visini i u svemu uzorna. U tu svrhu na igralištima Akademskog tennis kluba „Zagreb“ bio je izgrađen specijalni stadion s tribinama u deset redova i uzdignutim stajaćim mjestima. U najveće sitnice bila je ta utakmica pripravljena: pače ni mikrofon, ni glazba za vrijeme pauza, ni radio prijenos nisu manjkali... Samo igralište bilo je, usprkos kiše, zaista izvrsno, a utakmicu je posjetio rekordan broj ljubitelja tenisa... Što se tiče samih igara, nismo se pobjedi ni mogli nadati, jer kvaliteta japanskih igrača spada među one najbolje svjetske klase. Svi oni koji su imali prilike biti svjedoci natjecanja, mogli su međutim s najvećim zadovoljstvom pratiti vanredan napredak naših reprezentativaca Franje Schäffera (Hašk) i Franje Kukuljevića (Z.D.K.). Usprkos poraznog rezultata 5:0, dali su sve najbolje što su mogli“.

Izlazak na teren Henkela i Punčeca (Hrvatska-Njemačka na Šalati 1936.)

Davis Cup krštenje na Šalati protiv Japana 1931.

Nakon što je probijen led, tereni na Šalati postajali su sve življi, pa se u sljedećih pet godina iskristalizirala oveća skupina vrsnih tenisača koji su pretendirali za nastupe u reprezentaciji. Uz već iskusnog Kukuljevića, tu su sada bili i Zagrepčani Josip Palada, Franjo Punčec i Dragutin Mitić. Tako se formirala jaka četvorka koja će nešto kasnije biti krštena „teniskim mušketirima“.

Senzacija u Parizu!

Najsvjetlije godine, koje će kulminirati šampionskom 1939., najvijestila je sezona 1936. U svibnju te godine na Šalatu su stigli Čehoslovaci, a njihov susret s domaćim mušketirima, usprkos pobjedi, tisak je komentirao šturo:

„Nedavno su odigrane u Zagrebu Davis-cup utakmice između reprezentacija Čehoslovačke i Jugoslavije. Još nikada nisu tenis-utakmice u Zagrebu bile tako napete, osobito jer je prvi dan rezultat bio 1:1. Drugi dan povelu su Čehoslovaci sa 2:1, dok su trećeg dana naši okrenuli rezultat i slavili“.

No, sljedećeg mjeseca, stigla je potpuno neočekivana pobjeda protiv Francuske u Parizu. Jaka ekipa, u sastavu Josip Palada, Franjo Punčec, Franjo Kukuljević i Dragutin Mitić, sjajnom igrom u Roland Garrosu svladala je originalne, francuske mušketire (prema kojima su i naši igrači dobili nadimak), Jeana Borotru, Christiana Boussusa i Bernarda Destremeaua, a taj je pothvat naglo povećao apetite navijača:

„Pobjeda naših igrača u Parizu najveća je koju je do sada izvojevao naš sport uopće. Palada, Punčec, Kukuljević i Mitić pobijedili su u utakmici za Davisov cup Francusku. Francuzi su bili prvaci Evrope i poznato su izvrsni igrači. Sada naši igraju s Austrijom, a pobjednik u toj igri s Njemačkom. Tko pak bude tu pobjednikom, kao prvak Evrope, igra finalnu utakmicu u Wimbledonu s Australijom koja je prvak ostalih kontinenata. Tek pobjednik u toj zaključnoj igri dobiva Davisov cup“.

Već naredni tjedan donio je novo kolo i gostovanje u Beču. Protiv jakih Austrijanaca na domaćem terenu pobjedu su očekivali samo oni najoptimističniji. No, mušketiri su postigli nemoguće:

„Naši su igrači odigrali u Beču utakmicu za Davisov cup i pobijedili rezultatom 4:1 koji je zadivio sve vanjske sportske krugove. Sada naši igrači ulaze u finalnu borbu s Njemačkom koja će odlučiti tko će biti prvak Evrope i s Australijom se boriti za Davisov pehar. Zanimanje za ovu utakmicu je veliko u Zagrebu, kao i svim našim krajevima“.

Reprezentativce je iz Beča u Zagrebu dočekalo 20 000 oduševljenih navijača. „Bilo je burno i srdačno“, pisale su novine, „a zbog silne stiske, govori nisu mogli biti održani. Dame su donijele cvijeće, a pobjednici su bili duboko potreseni ovakvim dočekom. Od kolodvora pa do Seljačkog doma nošeni su oni na ramenima uz neprekidno klicanje sveg svijeta, što je s njima krenuo u grad. Tu su posjedali u auto i preumorni se odvezli kući. Doček je snimljen ton-filmski, da se i na taj način populariziraju naši pobjednici u Davis cupu. Poslije Zagreba pohodili su Palada i Punčec i neka mjesta u Hrvatskoj i svagdje su bili oduševljeno dočekani.“

Tri finala europske zone s Nijemcima

Nakon dva gostovanja, veliko europsko finale u srpnju bilo je rezervirano za Šalatu. Uzbuđenje u gradu doseglo je

Meč protiv Čehoslovačke: susret Punčec-Hecht (Šalata 1936.)

vrhunac, a karte za sva tri dana rasprodane su učas. Ipak, sreće nije bilo, iako su naši bili vrlo blizu slavju i tituli europskog prvaka. Novinski napisi, u općem razočaranju, ponovo su bili šturi:

„Ukupni rezultat ove utakmice je 3:2 za Nijemce i oni ulaze u borbu za svjetsko prvenstvo s Australcima. Odlučile su single utakmice trećega dana kada je sve pokvario još i pljusak kiše. Odziv je publike bio izvanredno velik te su tribine igrališta na Šalati bile do zadnjeg mjesta zaposjednute“.

Dvije godine poslije, mušketiri su ponovo bili u finalu (opet su izgubili od Njemačke s 2:3), no slast pobjede u finalu europske zone osjetili su već iduće 1939., napokon pobijedivši Nijemce (3:2). Novim europskim prvacima tada su, u borbi za prestižni pehar i naslov pobjednika Davis Cupa, prejaki bili Australci (1:4).

No, bez obzira na ovaj razvoj događaja, hrvatski tenis tridesetih je godina dobio svoje, i u svijetu poznate teniske zvijezde, ovjenčane brojnim pobjedama. Nemala je stvar bila u samo nekoliko godina (1936., 1938. i 1939.) nanizati čak tri finala europske zone Davis Cupa. Istodobno, Zagreb je dobio i legendarnu Šalatu, koja je postala rasadnik talenata. Na žalost, daljnji uspon mušketira i razvoj talenata naglo je prekinuo Drugi svjetski rat, a Hrvati su na slavje i popularnu „salataru“ trebali pričekati sve do prosinca 2005.

LITERATURA:

Ilustrirana revija Svijet, Zagreb, 1936.
„Povijest tenisa u Hrvatskoj“ (TK Franjo Punčec, pripremio: Bojan Ružić, PDF)
Pavao Cindrić: „Grički milenij“, 1965.